

Europese droneregels voor piloten die momenteel vliegen onder een ROC-light certificaat

Vanaf 31 december 2020 gelden nieuwe Europese regels voor het vliegen met een drone. Vliegt u voor 31 december 2020 als ROC-houder met een drone? Dan leest u hier wat er voor u verandert en aan welke regels u zich moet houden. De nieuwe regels voor ROC-houders gelden in alle landen van de EASA (European Aviation Safety Agency). Dit betekent dat er verschillende nationale regels komen te vervallen na de overgangperiode en het voor bedrijven gemakkelijker wordt om internationaal te werken.

Bent u een ROC-houder, een FPV-piloot, een drone- of modelvlieger in clubverband of een recreatieve piloot? Wat er voor u verandert, leest u in één van de andere onderstaande brochures:

- ROC-houder
- FPV-piloot
- Modelvlieger
- Recreatieve piloot

Nieuwe regels gericht op de risico's van de vlucht

Het belangrijkste verschil tussen de oude en de nieuwe regels is dat het onderscheid tussen recreatief en beroepsmatig vliegen met een drone vervalt. Iedere dronegebruiker volgt dezelfde regels, die gebaseerd zijn op het risico van de vlucht met een specifieke drone. Deze regels gelden in alle landen van de EASA.

Verplichte registratie

Vanaf 31 december 2020 bent u verplicht om u online te registreren als exploitant bij de RDW. U doet dit door een exploitantnummer aan te vragen. Dat kan als persoon of als organisatie. Bestuurt u een drone die minder weegt dan 250 gram en geen camera heeft? Dan is registratie niet nodig. Ook voor speelgoeddrones (die het EU Keurmerk Speelgoed hebben) is registratie niet nodig. Als ROC-light-houder heeft u een PH-registratie op uw drone. Die moet worden doorgehaald. Dat zal de ILT voor u doen. U ontvangt daar bericht over. Alleen drones die vanwege het type gebruik in de gecertificeerde categorie vallen en daarmee een certificering moeten ondergaan, moeten apart worden geregistreerd in het luchtvaartregister. Het exploitantnummer dat u van de RDW ontvangt, moet u zichtbaar aanbrengen op al uw drones, bijvoorbeeld door een sticker of brandplaatje.

Drie categorieën: Open, Specifiek en Gecertificeerd

De nieuwe regels zijn opgedeeld in drie categorieën: Open, Specifiek en Gecertificeerd. Als u onder de Nederlandse regelgeving het ROC-light certificaat hebt gehaald, dan vliegt u professioneel met drones. Dit zijn meestal vluchten met geringe risico's. Alle vluchten die mogelijk waren met het ROC-light certificaat vallen onder de Europese regels in de Open categorie. Als u als ROC-light houder door wilt gaan met dezelfde type vluchten, dan moet u zich verder verdiepen in de regels voor de Open categorie.

• Open categorie

In de Open categorie vallen dronevluchten met een laag risico. Uw drone weegt maximaal 25 kilogram en moet aan CE-eisen voldoen. Bent u verantwoordelijk voor de vluchten die met deze drone worden uitgevoerd? Dan moet u een exploitantnummer aanvragen door u te registreren bij de RDW. Dit nummer brengt u op alle drones aan die u bezit. Als piloot bent u verplicht een Bewijs van voltooiing te behalen, het vliegbewijs. Na het slagen voor een online kennis-test vraagt u het Bewijs van voltooiing aan bij de RDW. Als u dichterbij mensen wilt vliegen dient u ook over het Vaardigheidsbewijs te beschikken. Ook dit kunt u na slagen voor een kennistest aanvragen bij de RDW. Er is voorafgaand aan een vlucht geen goedkeuring nodig van de overheid. Er zijn beperkingen in waar en hoe u mag vliegen en met welke typen drones. Wel dient u rekening te houden met de zones die gelden voor drones en andere luchtruimbeperkingen.

• Specifieke categorie

Binnen de Specifieke categorie vallen vluchten met hogere risico's op de grond en/of in de lucht. In het algemeen geldt dat als de vlucht, de omstandigheden en de limieten van de Open categorie overschrijdt, deze vlucht in de Specifieke categorie thuishoort. Om te mogen vliegen in de Specifieke categorie, heeft u een vluchtvergunning nodig van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Dit kan ook een vluchtverklaring zijn wanneer het een door EASA gepubliceerd Standaard Scenario betreft. Er is ook een mogelijkheid om als bedrijf meer zelfstandig, zonder operationele goedkeuring van de ILT te werken. U kunt dan bij de ILT een Light UAS Operator Certificate (LUC) aanvragen.

• Gecertificeerde categorie

In de Gecertificeerde categorie vallen bijvoorbeeld vluchten met een drone groter dan 3 meter voor het vliegen boven mensenmenigten, het vervoeren van mensen (taxidrone) of het vervoer van gevaarlijke goederen. Deze categorie is bedoeld voor alle vluchten die vergelijkbare risico's hebben als in de bemande luchtvaart. Er geldt een systeem van vergunningverlening vergelijkbaar met bemand vliegen.

Algemene regels voor vluchten in de Open categorie

In de Open categorie zijn een aantal verschillende subcategorieën (A1 t/m A3), waarin gebruik van verschillende klassen drones mogelijk is. Voor combinaties hiervan gelden afzonderlijke beperkingen en voorwaarden. Hierover leest u verderop meer. Als piloot in de Open categorie gelden een aantal algemene spelregels. Dit zijn:

- U vliegt altijd lager dan 120 meter, tenzij u dichtbij een object vliegt; als u toestemming heeft van de eigenaar van het object mag u tot 15 meter hoger dan het object vliegen;
- U mag alleen drones gebruiken met het CE-keurmerk Co t/m C4;
- U moet uw drone altijd in het zicht houden (VLOS);
- Uitzonderingen zijn vluchten met een waarnemer of vliegen met een drone in follow-me modus (niet verder dan 50 meter bij de piloot vandaan);
- U blijft op veilige afstand van mensen en vliegt niet boven mensenmenigten;
- Uw drone mag niet zwaarder zijn dan 25 kilogram;
- U moet altijd voorrang verlenen aan ander vliegverkeer;
- Uw drone mag niet vliegen in autonome mode;
- U mag niet vliegen in no-fly zones. Waar u wel en niet mag vliegen met uw drone, kunt u onder andere controleren in de GoDrone-app van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL);
- Tijdens de vlucht mag u geen gevaarlijke stoffen vervoeren en mag u niets uit de drone laten vallen;
- Zijn er in uw nabijheid hulpdiensten actief, zoals politie of brandweer? Ga dan op een andere locatie vliegen.

Aanvullende regels Open categorie

Voor vluchten in de Open categorie gelden tevens aanvullende regels, ingedeeld in drie subcategorieën: A1, A2 en A3. Welke subcategorie op u van toepassing is, hangt af van het gewicht van uw drone. Het CE-label van uw drone (Co t/m C4) bepaalt straks met welke subcategorie u te maken krijgt:

- **A1:** u mag:
 - met uw lichte drone met CE-Co (tot 250 gram) en C1 keurmerk (tot 900 gram) kortstondig boven mensen vliegen, zolang het niet om een menigte gaat. Er geldt wel de algemene regel dat je het overvliegen van niet betrokken mensen vermijdt;
 - dit mag met zelfgebouwde drones, of met kant-en-klare drones zonder CE-C# kenmerk tot maximaal 250 gram, en later met CE-Co en C1-drones wanneer deze op de markt verschijnen;
 - in afwachting van de CE-geclassificeerde drones mag u tot 1 januari 2023 met uw huidige drones tot 500 gram vliegen in A1.
- **A2:** u mag:
 - met drones tot 4 kilogram met CE-C2 keurmerk tot minimaal 30 meter afstand van mensen vliegen, niet erboven. Als de drone een lagesnelheidsmodus heeft (lager dan 3 m/s) dan mag u de afstand verlagen tot minimaal 5 meter.
 - in afwachting van de CE-geclassificeerde drones mag u tot 1 januari 2023 met uw huidige drones tot 2 kilogram vliegen in A2, maar dan moet u minimaal 50 meter afstand houden tot personen.
- **A3:** u mag:
 - vliegen met een CE-C2 (tot 4 kilogram) of C3 keurmerk (tot 25 kilogram) met actieve identificatie op afstand en geo-awareness;
 - vliegen met een C4-type (tot 25 kilogram);
 - dit mag met zelfgebouwde drones, of met kant-en-klare drones zonder CE-C# kenmerk tot maximaal 25 kilogram, en later met CE-C2, C3 en C4-drones wanneer deze op de markt verschijnen;
 - in afwachting van de CE-geclassificeerde drones mag u tot 1 januari 2023 met uw huidige drones vanaf 2 kilogram en tot 25 kilogram vliegen in A3.

Daarnaast geldt voor A3:

- als er mensen binnen uw vluchtgebied komen stopt u de vlucht;
- u behoudt een minimumafstand tot voorbijgangers van 30 meter of meer met 1:1-regel (bijvoorbeeld: 40 meter hoog, met 40 meter afstand). Dit geldt ook voor andere eigendommen en dieren;
- ook vliegt u minstens op een afstand van 150 meter van woon-, handels-, industrie- of recreatiegebieden;
- u mag wel vliegen boven personen die betrokken zijn bij de vluchtuitvoering, als zij op de hoogte zijn van de instructies en de veiligheidsvoorschriften van de vluchtuitvoerder.

Overgangsregelingen voor ROC-light vergunning

De overgang van vliegen als ROC-light-houder naar vliegen in de Open categorie onder de Europese regelgeving gaat in fasen. De belangrijkste momenten zijn:

31 december 2020

De nieuwe Europese regels gaan in. Als u op die datum een ROC-light vergunning heeft kunt u nog maximaal één jaar doorvliegen onder de nationale regels. Als u met een drone tussen de 1 en 4 kg vliegt, kunt u vanaf 1 juli 2021 uw ontheffing voor het hebben van een brevet omzetten naar een Bewijs van voltooiing (vliegbewijs A1/A3 subcategorie) en een Vaardigheidsbewijs (vliegbewijs A2 subcategorie). U moet zich in ieder geval vanaf 31 december 2020 bij de RDW registreren als exploitant. Het exploitantnummer die u dan ontvangt van de RDW, brengt u aan op alle drones die u bezit. De ILT maakt uw eerdere droneregistratie in het luchtvaartregister (PH-registratie) ongedaan. De drone waarmee u mag vliegen hoeft pas over twee jaar een C-markering te hebben. Wel geldt dan dat uw drone in de overgangsklasse valt:

- Drones tot 250 gram in A1;
- Drones tussen 250 en 500 gram in A1;
- Drones tot 2 kg in A2;
- Drones zwaarder dan 2 kg (maar niet zwaarder dan 25 kg) in A3.

De waarde van het door de fabrikant opgegeven maximale startgewicht is bepalend.

1 januari 2022

U kunt vanaf deze datum niet meer legaal vliegen met uw ROC-light ontheffing. Dus u of de piloten die voor uw bedrijf vliegen hebben dan een Bewijs van voltooiing en eventueel een Vaardigheidsbewijs. Wel geldt nog steeds de overgangsregeling voor de drones zonder C-markering.

1 januari 2023

Vanaf deze datum gelden alle nieuwe regels. Drones zonder C-markering mogen dan alleen vliegen in de A3 subcategorie, of als ze lichter zijn dan 250 gram, in de A1 subcategorie. Voor alle andere subcategorieën is een drone met een C-markering volgens de onderstaande indeling verplicht.

CE-labels in de Open Categorie: Co tot en met C4

Als er CE-geclassificeerde drones op de markt komen, hoeft u als gebruiker alleen te checken welk C-nummer er naast het CE-label op de drone staat. Dat bepaalt in welke subcategorie u mag vliegen. De fabrikanten moeten ervoor zorgen dat de drones de eigenschappen hebben die voldoen aan de eisen uit die klasse. De C-nummers zijn als volgt ingedeeld:

Co

Weegt alles meegerekend niet zwaarder dan 250 gram. Maximale horizontale snelheid van 19 m/s. Kan ook speelgoed zijn. Moet een goede handleiding hebben met beschrijving van beperkingen en risico's. Mogelijk follow-me-modus met maximaal 50 meter afstand. Veilig te besturen. Bij aankoop vindt u informatie over de EASA-gebruiksvoorwaarden.

C1

Heeft dezelfde eigenschappen als Co, maar weegt maximaal 900 gram. Heeft daarnaast een lost link procedure (komt zelf terug bij wegvallen van radioverbinding). Heeft op afstand uitleesbare identificatie die het exploitantnummer van de vlieger uitzendt, samen met het unieke serienummer van de drone, de positie en de vliegrichting en de positie van de piloot. De drone 'weet' waar hij is. Het heeft verlichting voor nachtvluchten en laat de batterijstatus zien aan de piloot. Moet aan maximale geluidseisen voldoen.

C2

Naast de eigenschappen van C2, mag een drone uit deze klasse maximaal 4 kilogram wegen. Dit kan een kabeldrone zijn met maximaal 50 meter kabel. De besturingsverbinding moet een beveiliging hebben. Voor een multicopter moet er een lagesnelheidsmodus opzitten die begrensd tot maximaal 3 m/s.

C3

Is gelijk aan C2, mag alleen een hoger gewicht hebben: tot maximaal 25 kilogram en met een afmeting van maximaal 3 meter.

C4

Weegt maximaal 25 kilogram, mag geen automatische vluchten uitvoeren (alleen stabilisatie). Is veilig te besturen, ook wanneer één of meerdere systemen uitvallen, en komt bij levering met een goede gebruiksaanwijzing en EASA-gebruiks informatie.

Behalve C4 klasse drones hebben de klassen Co tot en met C3 een begrenzing in hoogte tot 120 meter, of een systeem dat de piloot zelf de maximumhoogte kan instellen en kan monitoren. Dit is bijvoorbeeld nodig bij vliegen boven hoge objecten (met toestemming van de eigenaar) of bij vliegen in drone zones met een beperking in de maximumhoogte tot bijvoorbeeld 50 meter.

Vliegbewijs: Bewijs van voltooiing en het Vaardigheidsbewijs

Afhankelijk van hoe en met welke drone u wilt vliegen zijn er in de Open categorie twee verschillende niveaus van kennistoetsen:

1. Het basisniveau (A1/A3) haalt u door een online opleiding te volgen en af te sluiten met een online kennistest. Dit bestaat uit 40 meerkeuzevragen, verspreid over negen verschillende onderwerpen. Deze onderwerpen zijn bijvoorbeeld: veiligheid van het luchtverkeer, luchtruimbepalingen, privacy en gegevensbescherming. U slaagt als u minimaal 30 vragen goed hebt. Hierna kunt u bij de RDW een Bewijs van voltooiing aanvragen. Dit bewijs geldt ook in andere EU-landen en is vijf jaar geldig. Voordat de geldigheid verloopt, moet u een verlenging aanvragen, anders moet u opnieuw de kennistest doen. Bij verlenging kunt u kiezen tussen een opfriscursus of weer de kennistest doen.
2. Het tweede kennisniveau is vereist om met zwaardere drones en dichterbij mensen te mogen vliegen (A2). U moet dan ook nog een schriftelijke toets maken bij een erkend opleidingsinstituut. Deze aanvullende kennistest bestaat uit tenminste 30 vragen. De extra onderwerpen omvatten: het weer, drone vliegprestaties en maatregelen ter beperking van risico's op de grond. U slaagt als u minimaal 75% van de antwoorden goed hebt. Verder moet u verklaren dat u een praktische zelfopleiding met de drone van keuze hebt voltooid. Heeft u uw Bewijs van voltooiing, de aanvullende kennistest en de praktijkervaring voltooid? Dan ontvangt u het Vaardigheidsbewijs, dat ook vijf jaar geldig is. Ook deze is met de eerdergenoemde keuzes verlengbaar.

Verzekering

Het is verplicht om u te verzekeren voor lichamelijke of materiële schade aan derden door ongelukken met drones op basis van EU-regelgeving. Ga dus na of uw persoonlijke aansprakelijkheidsverzekering schade veroorzaakt door drones dekt. U kunt uw verzekering toevoegen aan uw registratie bij de RDW. Dat kan online via de website van de RDW.

Verantwoordelijkheden voor de eigenaar

De eigenaar, of bij bedrijven ook wel exploitant genoemd, is verantwoordelijk voor een aantal zaken. Wanneer er met zijn drone wordt gevlogen, heeft hij de procedures opgesteld waaraan iedere betrokkene zich moet houden. Als hij zelf niet vliegt, wijst hij de piloot aan, zodat duidelijk is wie de verantwoordelijkheid heeft voor de vluchtuitvoering. Hij zorgt ervoor dat zijn piloten voldoende zijn opgeleid en getraind en op de hoogte zijn van de risico's. Voor de drone checkt hij of de juiste frequenties zijn ingesteld. Hij zorgt dat de papieren op orde zijn en dat de actuele geo-awareness data zijn geladen.

Handhaving

Omdat in de Open categorie geen vluchtvergunning van de ILT vereist is volgens de nieuwe Europese regels, is de politie de handhaver. Bij een incident of controle kunnen zij middels het exploitantnummer op de drone de eigenaar van de drone achterhalen. Die krijgt de eventuele boete. De piloot kan worden gevraagd zijn Bewijs van voltooiing en eventueel het Vaardigheidsbewijs te tonen. Na de overgangsfase liggen de eisen aan de drones die u mag gebruiken vast. De C1 t/m C3 klasse drones zenden de identificatie op afstand uit, waardoor de positie van de piloot bekend is samen met de identiteit van de eigenaar.

Dronevluchten in andere EU-landen

In principe maakt het na 31 december 2020 niet meer uit in welk EU-land u vliegt. Uw in Nederland bekende exploitantnummer (aangegeven op al uw drones), is door de hele EU bekend. De piloten die voor u vliegen (of als u als exploitant zelf vliegt), hebben hun Bewijs van voltooiing en het Vaardigheidsbewijs bij zich wanneer van toepassing. Dat geeft ze daar dezelfde rechten. Alleen speelt het element van de lokale omstandigheden een rol. Bijvoorbeeld op het gebied van dronezones of minimumleeftijd. Stel u daarom altijd zo veel mogelijk op de hoogte van de lokale eisen.

Omzetting nationale ontheffing voor het pilootbrevet naar EU-vergunning

Er komt een aanvullende kennismodule die u moet doorlopen om uw ontheffing voor het pilootbrevet om te zetten naar een Bewijs van voltooiing en eventueel een Vaardigheidsbewijs. Deze aanvullende kennismodule is van toepassing als u met een drone tussen 1 en 4 kilogram vliegt en het nationale examen hebt afgelegd. Indien u met een drone lichter dan 1 kilogram vliegt en het nationale examen niet hebt afgelegd moet u een opleiding volgen en een online kennistest afleggen conform de Europese regels. Indien u uw ontheffing van het pilootbrevet tevens wilt omzetten naar een Vaardigheidsbewijs zult u voorafgaand aan het volgen van de aanvullende kennismodule ook een verklaring moeten invullen dat u de benodigde praktijkopleiding hebt gevolgd. Het Vaardigheidsbewijs is een aanvulling op het Bewijs van voltooiing. U moet deze omzetting vóór 1 januari 2022 hebben voltooid.